

Pět finalistů ceny Architekt roku 2019

Počátkem léta vybrala odborná porota pět finalistů soutěže Architekt roku 2019. Jedná se o architekty, kteří se v období uplynulých pěti let svým přístupem významně zasloužili o architekturu v České republice, ať již vynikající tvorbou či podporou kvalitní architektury a profese. Slavnostní vyhlášení výsledků již jedenáctého ročníku soutěže proběhne 10. září 2019 v prostorách CAMP v Praze.

Cena Architekt roku poukazuje na význam a důležitost architektury pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a rovněž na výjimečnou roli architektů, kteří úroveň výstavby mohou ovlivňovat. Zároveň je cílem ceny šířit osvětu a propagovat kvalitní architekturu. „Cena Architekt roku by neměla být udělována za celoživotní dílo, ani zdůrazňovat životní jubilea. Měla by ocenit významný počín v oblasti architektury z posledních pěti let“, připomněl statut soutěže na červnovém jednání odborné poroty architekt Josef Pleskot. S ním o desítku osobností nominovaných na udělení ceny rozhodovali ještě další porotci - architekti Adam Gebrian, Petr Hájek, Marcela Steinbachová a umělkyně Kateřina Šedá.

NOMINACE - ARCHITEKT ROKU 2019

Mezi nominovanými se objevili projektující architekti, ale i teoretici či pedagogové a další angažovaní odborníci: Ateliér RAW – Tomáš Rusín a Ivan Wahla, Ellement, Stanislav Fiala, Zdeněk Fránek, Osamu Okamura, Petr Pelčák, Martin Rajniš, Petr Stolín a Alena Mičková, Lucie Vogelová, Petr Všeťka.

FINALISTÉ - ARCHITEKT ROKU 2019

Snahou poroty je komplexní hodnocení jednotlivých nominovaných. „Kromě zásadního vstupu na českou architektonickou scénu v posledních pěti letech jsme u finalistů sledovali také jejich celkový přínos pro společnost, profesní a morální integritu, vliv na vznik kvalitní architektury a rozvoj prostředí i osobní nasazení,“ vysvětluje člen poroty Petr Hájek. Do finále postoupilo pět osobností. Porota v září udělí také jedno čestné uznání.

• Ellement / Jitka Ressová, Hana Maršíková, Helena Víšková, Jan Pavézka

Odůvodnění poroty: Architektonicko-designérské studio Ellement vzniklo v roce 2002 a je známé nejen tvorbou kvalitní architektury, ale i snahou o společenský přesah. Působí ve Zlíně – mimo hlavní centra – kde se snaží o popularizaci místní architektury mimo jiné i prostřednictvím občanského sdružení aArchitektura. Zaměřuje se na baťovské domky, provozuje infopoint, vydává publikace, pořádá výstavy a přednášky. V tomto městě vznikla i jejich výrazná oceňovaná realizace – revitalizace Gahurova prospektu ve Zlíně, u níž dokázali proměnit nenápadný kus města v oblíbené a vyhledávané místo odpočinku. Aktivně spolupracují s výtvarníky i sociology a jejich prioritou není jen krásná stavba ve skvělých proporcích, ale především to, aby v ní lidem bylo skutečně dobře.

Činnost ateliéru: Studio vzniklo díky spolupráci na projektu vstupní budovy firmy Sporten v Novém Městě na Moravě v roce 2002. Následovala především práce na rekonstrukcích bytů a rodinných domů, kde bylo výhodou, že má ateliér ve svém týmu kromě architektek i designéra. Příkladem může být oceňovaná rekonstrukce baťovského půldomku v Lesní čtvrti ve Zlíně, k nejnámějším realizovaným projektům patří revitalizace spodní části Gahurova prospektu ve Zlíně. Společnou zkušeností většiny zakládajících členů je pedagogická činnost, které se paralelně s navrhováním věnovali až do roku 2011. Jejich spolek aArchitektura se zaměřuje na popularizaci architektury pro laické publikum a je také řešitelem připravovaného Zlínského architektonického manuálu.

• Stanislav Fiala

Odůvodnění poroty: Existují stovky různých způsobů jak vykonávat řemeslo architekta. Stanislav Fiala ovládá jeden z nejnáročnějších, tudíž ne tak často provozovaných. Disponuje neuvěřitelnou schopností improvizace na stavbě, ochotou bavit se s řemeslníky a společně se vydat na cestu za neznámým, nečekaným, neodhadnutelným. Je to častokrát velké dobrodružství s nejistým koncem, ale zdá se, že to je cesta radostná, na kterou zúčastnění i s

odstupem času rádi vzpomínají. Nedávno dokončil v centru Prahy palác DRN na Národní třídě a dokončení se blíží palác Špork poblíž náměstí Republiky. Je fascinující vidět, jak se plody těchto improvizčních schopností projevují i u staveb velikého měřítka. To je totiž skutečně mimořádné, nezvyklé a snadno srozumitelné komukoliv z nejširší veřejnosti. Stačí mít otevřené oči a uvidíte, že někdo tvrdě pracuje, přemýšlí nad každým detailem a s citem sobě vlastním nachází nečekaná řešení stovek problémů, které se na každé stavbě vynořují. Stanislav Fiala je tvůrcem originálního světa, který si s prací nikoho jiného v Česku nespletete.

Stručný životopis: Stanislav Fiala se narodil v roce 1962 v Mostě. Vystudoval Fakultu architektury ČVUT a Školu architektury na AVU v Praze. V devadesátých letech byl společníkem známého D.A. Studia, později ateliéru D3A, od roku 2009 je jednatelem společnosti Fiala+Nemec. Má za sebou desítky realizací, řada z nich získala ocenění u nás i v zahraničí. V roce 2000 se dostal s administrativní budovou MUZO v pražských Strašnicích mezi finalisty prestižní evropské ceny Mies van der Rohe Award. Mezi nejvýznamnější realizace z posledních let patří Palác Špork, Palác DRN, Bytový dům Puškinova v Praze, Golfklub Čertovo břemeno v Alenině Lhotě, výrazné jsou také jeho stavby pro společnost SIPRAL – továrna, sídlo a vzorkovna.

● **Zdeněk Fránek**

Odůvodnění poroty: Zdeněk Fránek je výraznou osobností české architektonické scény, je její jistou stálicí. Jeho úhel pohledu na jakýkoliv problém architektury (na jakýkoliv úkol) je vítaný, vždy s napětím očekávaný a osvěžující. Jeden úkol dokáže úspěšně řešit i několika způsoby. Je to zřejmě tím, že jeho vnímání architektury směřuje k umělecké volnosti a kreativitě, k výkonům, kterými cíleně hodlá přesahovat pragmatickou dimenzi architektury. Tomuto pojetí bytostně věří. Prokázal to i v letošním roce, kdy podruhé suverénně uspěl při řešení ostře sledovaného domu U Milosrdných v Praze 1, tzv. Maršmelounu. Jeho současná výstava v Domě umění v Českých Budějovicích odkazuje k úvahám o plasticitě objektů a sochařskému pojetí architektury. Fránkovy církevní stavby bezesporu patří k těm nejlepším, které byly na našem území realizovány po roce 1989. Pozoruhodný zájem v poslední době projevuje o ekologické pojetí staveb.

Stručný životopis: Narodil se roku 1961 v Boskovicích. Po studiích na Fakultě architektury VUT v Brně působil na ÚHA v Blansku, v roce 1989 založil firmu Fránek Architects. V současné době se věnuje projekční, publikační, přednáškové a pedagogické činnosti doma i v zahraničí. Jako pedagog působil na FA VUT Brno, na VŠB Ostrava, na ARCHIP Praha a na TU v Liberci, kde byl rovněž děkanem FUA. Mezi jeho nejvýznamnější realizace patří modlitebny Církve bratrské v Černošicích a Litomyšli, zámek ve Velkých Opatovicích, Energetická ústředna No. 6 a pavilon v Ostravě-Vítkovicích, Výzkumné centrum Liko-Noe ve Slavkově u Brna, na které navázal letošní kolaudací unikátní zelené výrobní haly Liko-Vo. Realizovat se bude také jeho vítězný soutěžní návrh na vstupní areál Botanické zahrady hl. m. Prahy.

● **Petr Stolín a Alena Mičková**

Odůvodnění poroty: Petr Stolín a Alena Mičková jsou autorskou dvojicí, jejichž realizace z posledních let, vznikající na lokální úrovni, nelze přehlédnout. Mezi nejvýraznější stavby patří nekonvenční Mateřská škola Nová Ruda ve Vratislavicích nad Nisou a ZEN-houses v Liberci. Jejich architektura získává prostřednictvím rafinovaného použití běžných stavebních materiálů silný estetický náboj. Stavby jsou proto často zveřejňovány a recenzovány ve významných českých i zahraničních publikacích a přispívají k dobrému jménu české architektury.

Činnost ateliéru: Ateliér PETER STOLÍN ARCHITEKT, s. r. o. vznikl v roce 2008. Esprit Petra Stolína tvoří auru celého ateliéru, jeho renomé je v Liberci zapsáno již od raných 90. let. Se svým bratrem sochařem Janem Stolínem jsou výraznými tvůrčími osobnostmi severu. Současná spolupráce s Alenou Mičkovou funguje jako autorský tandem, jenž se skvěle doplňuje. Důkazem je průlomová realizace experimentálních domů ZEN-houses, za kterou získali hlavní cenu v prvním ročníku České ceny za architekturu. Společně se věnují také výuce architektury vedením ateliéru analogového modelování na Fakultě architektury TUL.

● Petr Všeťka

Odůvodnění poroty: Architekti nejsou živi pouze návrhy novostaveb, neméně důležitou (ne-li v našem prostředí důležitější) součástí jejich práce jsou rekonstrukce, adaptace, dostavby, konverze a úpravy již existujících. Na začátku každé takové práce stojí poctivá analýza, pochopení a porozumění kvalitám již existujících. Petr Všeťka se této náročné činnosti systematicky a poctivě věnuje dlouhé roky, ale ten letošní je pro něj přeci jen speciální. Dotáhl do úspěšného konce mimořádně náročnou výzvu, svou erudicí, zapálením a prací nejvýrazněji přispěl ke znovuootevření Památníku Tomáše Bati ve Zlíně a umožnil tak navštívit toto geniální Gahurovo dílo každému, kdo o ně jeví zájem.

Stručný životopis: Petr Všeťka se narodil v roce 1968 v Brně. Vystudoval FA VUT v Brně, poté působil jako památkář ve SPÚ v Brně. Od roku 1997 vede ateliér TRANSAT architekti a autorsky spolupracuje s Robertem Václavíkem. Tvorbu architektury, urbanismu a krajiny společně chápou jako odkrývání vztahů a významů a tvůrčí práci s nimi. Píše články i knihy o architektuře, spolupracuje na metodických publikacích NPÚ a je členem jeho poradních sborů. Z realizací stojí za připomínku obnova baťovské architektury Zlína (Památník Tomáše Bati, restaurování a expozice Baťova mrakodrapu, expozice a supervize projektu 14|15 Baťova institutu), Jurkovičova vila v Brně, nová expozice a přestavba mauzolea v Národním památníku na Vítkově, v realizaci je obnova Gočárových Automatických mlýnů v Pardubicích.

NOMINACE NA CENU ARCHITEKT OBCI 2019

Soutěž Architekt roku organizuje společnost ABF, a. s., již jedenáctým rokem. Její nedílnou součástí je také ocenění Architekt obci - titul udělovaný Ministerstvem pro místní rozvoj, Svazem měst a obcí a časopisem Moderní obec. *„Cílem soutěže není jen ocenění tandemu architekt a obec, ale i vyzdvižení jejich rolí při procesu výstavby a podpoření přístupu samosprávy, která nepřemýšlí pouze v horizontu svého volebního období, ale dívá se do budoucna. Uvažuje, jak by měla obec vypadat za dvacet třicet let, hledá cesty, aby zůstala krásná, malebná, aby se v ní dobře žilo,“* říká František Lukl, předseda Svazu měst a obcí ČR. *„Je nezbytné podporovat spolupráci mezi architekty a samosprávou obcí, vytvářet mezi nimi symbiózu, při níž hledají společnou řeč a pohled na to, jak z hlediska územního plánování, tak estetické koncepce řešit uspořádání sídla. Každá obec je unikátní a při pochopení jejich hodnot lze podtrhnout její architektonické dědictví, navázat na ně a zabývat se budoucím rozvojem, aniž by došlo k narušení kontinuity vývoje“*, dodává František Lukl.

Odborná porota soutěže Architekt roku 2019, ve spolupráci s vypisovateli soutěže Architekt obci 2019, nominovala městské architekty, jejichž působení považuje za zásadní. Z těchto pěti nominací vzejde v září 2019 vítěz soutěže Architekt obci 2019:

● Ondřej Busta – Český Krumlov

Odůvodnění poroty: Existují města, která měla kdysi slavnou minulost, dodnes jsou nádherná, hojně navštěvovaná, památkově chráněná, ale to neznamená, že by byla bez problémů. Právě naopak. Problémů mají celou řadu a vyrovnat se s nimi není vůbec snadný úkol. Jedním z takových měst je nepochybně Český Krumlov. Úkolem jakéhokoliv městského architekta je důvěrně znát prostředí, ve kterém působí, své město milovat a dokázat nasadit všechny své síly k tomu, aby jeho budoucnost byla lepší než přítomnost. Zároveň musí mít ochotu a schopnost naslouchat ostatním, pojmenovávat problémy a vyzývat k práci pro město architekty, kteří v něm dosud nepůsobí. Všemi těmito vlastnosti disponuje architekt Ondřej Busta.

● Eva Brandová Kovářiková - Klatovy

Odůvodnění poroty: Architektka Eva Brandová Kovářiková je absolventkou Fakulty architektury ČVUT v Praze. Po studiích zasvětila část své profesní kariéry kultivaci města Klatovy, kde působí od roku 2009 jako městská architektka. V roce 2012 iniciovala úspěšný architektonický workshop „10x10 Nápadů pro Klatovy“, který přinesl řadu zajímavých podnětů pro další rozvoj města. V roce 2016 ve spolupráci s městem Klatovy publikovala Kouzelnou krajinou Klatovska – edici provázející turisty barokní krajinou za doprovodu kulturních památek.

● Milan Košař – Vysoké Mýto, Poděbrady, Ústí nad Orlicí

Odůvodnění poroty: Architekt a urbanista Milan Košař má za sebou úspěšnou kariéru na pozici městského architekta (do konce roku 1992 byl hlavním architektem města Pardubic, 25 let působil jako externí městský architekt ve Vysokém Mýtě, od roku 2017 je na stejné pozici v Poděbradech, v současné době působí také v Ústí nad Orlicí). Z významných akcí lze jmenovat rekonstrukci Šemberova divadla ve Vysokém Mýtě po odsunu

sovětských vojsk, inicioval rekonstrukci náměstí Přemysla Otakara II., pod jeho autorským dozorem byla zahájena realizace Vaňorného náměstí včetně nasvícení chrámu sv. Vavřince. V poslední době se podařilo ve Vysokém Mýtě uspořádat několik veřejných architektonických soutěží. V Ústí nad Orlicí se např. podílel na prosazení odkoupení území bývalé textilky Perla do vlastnictví města a iniciování vypsání veřejné urbanisticko-architektonické soutěže na celou lokalitu.

● **Petr Kropp – Karlovy Vary**

Odůvodnění poroty: Většinu své profesní kariéry žil v Německu a Nizozemí, kde se v kanceláři Benthem Crouwel Architects podílel na realizaci řady staveb. Namátkou lze zmínit Výzkumný institut válečných dějin v Amsterdamu, novostavby Port City 2, 3 v Rotterdamu atd. V roce 2018 vyhrál výběrové řízení na ředitele Kanceláře architektury města Karlovy Vary, z níž vybudoval důstojné pracoviště, které pod jeho vedením začalo významně ovlivňovat podobu plánů na obnovu budov a rehabilitaci veřejných prostor města. Čtyři dny v týdnu žije v Nizozemsku, tři dny v Karlovarském kraji. Ve spolupráci s Fakultou architektury ČVUT v Praze uspořádal v roce 2019 workshop a výstavu Teplá-Ohře.

● **Jan Mužík – Litoměřice**

Odůvodnění poroty: Působí na katedře urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT v Praze. Současně pracuje od roku 1992 jako externí městský architekt pro město Litoměřice, kde analyzoval hodnoty a problémy města, podílel se na formulování vizí jeho optimálního budoucího rozvoje. Podílel se na modernizaci Kapucínského a Kostelního náměstí, uličních prostorů Palachovy a Dalimilovy ulice, založení i obnovu parků Václava Havla a Jiráskových sadů, modernizaci prostoru autobusového nádraží atd. Kromě působení v Litoměřicích je také členem komise rozvoje Městské části Praha 6 a Městské části Praha–Nebuše. Jeho zásadou je, že ve městě, kde působí jako městský architekt, nemá sám zpracovávat projekty, ale má vytvářet prostor pro kolegy architektky a v diskusi s nimi utvářet obraz města.

SLAVNOSTNÍ VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ – 10. 9. 2019

Slavnostní ceremoniál s předáním cen laureátům ocenění Architekt roku 2019 a Architekt obci 2019 se uskuteční **10. září 2019 od 18 hodin** v prostorách Centra architektury a městského plánování (CAMP, IPR Praha, Vyšehradská 51, Praha 2). Cenu Architekt roku 2019 předá loňský laureát Petr Hájek. Moderátorkou akce bude Daniela Písařovicová, ČT.

INFO

Vyhlašovatel soutěže Architekt roku: ABF, a. s., pořadatel stavebního veletrhu FOR ARCH

Vyhlašovatelé soutěže Architekt obci: Ministerstvo pro místní rozvoj, Svaz měst a obcí ČR a časopis Moderní obec

Partneři: Hl. m. Praha, IPR Praha, SMO ČR, FOR ARCH (hlavní partneři), MMR, SFŽP, ČKAIT (záštita), INTRO (hlavní mediální partner), Moderní obec, EARCH.cz, ARCHITECT+, ERA21, TV Architect, archiweb.cz, ASB, Střechy-Fasády-Izolace, Stavitel, PROPAMÁTKY, PRO města a obce, archSPACE (mediální partneři)

KONTAKTY

Kontakt Architekt roku: Mgr. Iveta Wagnerová, tel.: 739 003 161, e-mail: wagnerova@abf.cz

(kontakt pro média: PhDr. Markéta Pražanová, tel.: 608 322268, e-mail: marketa.prazanova@seznam.cz)

Kontakt Architekt obci: Mgr. Alena Klímtová, Dis., tel.: 730 897 551, e-mail: klimtova@smocr.cz

Více informací: www.architektroku.cz

FOTO: NÁZVY STAVEB A AUTOŘÍ FOTOGRAFIÍ JSOU UVEDENI V NÁZVECH JEDNOTLIVÝCH OBRÁZKŮ.